

KODA Çocuk Güvenliği Politika Belgesi

KÖY OKULLARI DEĞİŞİM AĞI DERNEĞİ

Kuruluş Tarihi: 5 Aralık 2016

www.kodegisim.org • bilgi@kodegisim.org

Murat Reis Mahallesi Gazi Caddesi No:79

Bağlarbaşı / Üsküdar / İstanbul

0216 343 73 43

@kodegisim

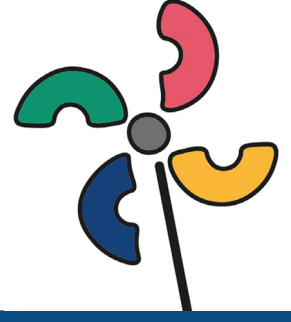

KODA

Çocuk Güvenliği

Politika Belgesi

İçindekiler

A KODA Çocuk Güvenliği Politikası

02

- 01 • KODA Kimdir ?..... 02
- 02 • Neler Yapıyoruz ?..... 03
- 03 • Değerlerimiz.....04
- 04 • Çocuk Güvenliği Politika Belgesini Neden Oluşturduk?.....05
- 05 • Çocuk Güvenliği Politika Belgesinin Kapsamı Nedir?.....05
- 06 • Sorumluluklar.....06
- 07 • Tanımlar.....07

B Koruma ve Önleme Prosedürleri

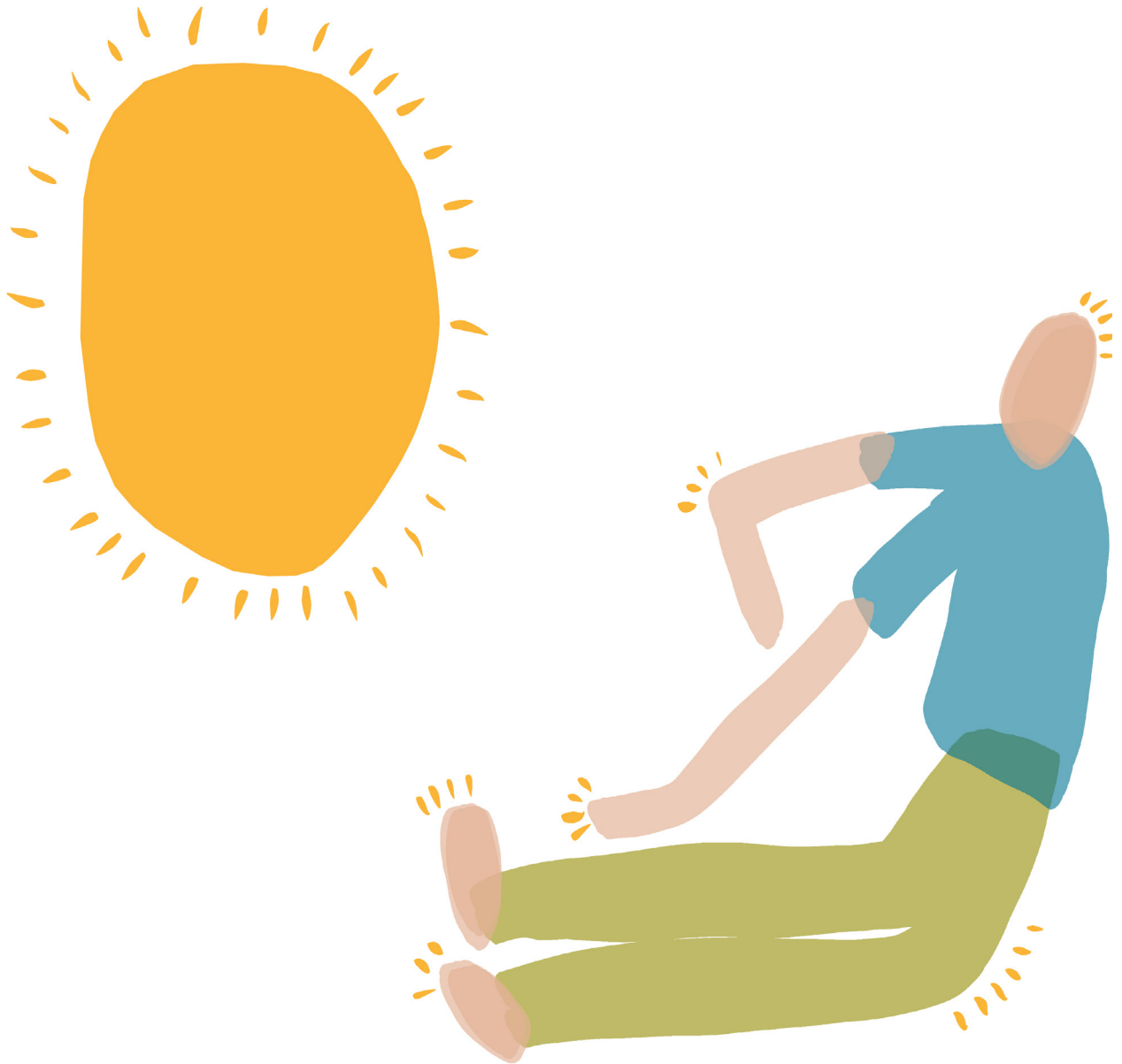
09

- 01 • Önleyici Faaliyetler..... 09
  - Risklerin Azaltılması
  - Gönüllülük ve İşe Alım Süreçleri
  - Sözleşmeler ve İş Birlikleri
  - Satın Alma ve Lojistik
  - İletişim ve Görünürlük Çalışmaları
  - İçerik Geliştirme
  - Davranış Kuralları
  - Çocuk Güvenliği Alan Kontrol Listesi
- 02 • Bildirim ve Değerlendirme Mekanizması 10
  - Bildirim Süreci
  - Değerlendirme Süreci
- 03 • Hesap Verilebilirlik ve İzleme Çalışmaları..... 11
- 04 • Teşekkürler 12
- EK 1: İletişim ve Görünürlük Çalışmaları Politikaları 13
- EK 2: İçerik Geliştirme Çalışmaları Politikaları 14
- EK 3: Saha Çalışmalarında Davranış Kuralları 15
- EK 4: Çocuk Güvenliği Alan Kontrol Listesi 17
- EK 5: Bildirim Formu Örneği 19

KODA Kimdir?

Köylerdeki çocukların daha iyi bir eğitim alabilmesi için 2016'dan bu yana çalışan bir derneğiz. Öğretmenlere, öğretmen adaylarına ve ebeveynlere yönelik eğitim faaliyetleri yürütüyor, kırsalda eğitim meselesine dair araştırma ve savunu çalışmaları yapıyor ve yerel koşullara uygun eğitim içerikleri geliştiriyoruz.

Tüm çocukların geleceğe hazır olabilmeleri, kendilerini keşfedip gerçekleştirebilmeleri ancak iyi bir eğitim ile mümkün.

Neler Yapıyoruz ?

1 • Eğitim İçerikleri ve Araçları

- Yerel koşullara uygun, gelişimsel ihtiyaçlara cevap veren eğitim içerikleri ve araçları üretiyoruz.
- Birleştirilmiş sınıflı köy okulları için uygulama esaslı içerikler geliştiriyoruz.
- Köy okullarında eğitime dair örnek uygulamaları ve uzman görüşlerini dokümanite ederek öğretmenlerle paylaşıyoruz.

2 • Güçlü Köy Öğretmenleri

- Köy öğretmenlerinin ihtiyaçlarına yönelik öğretmen eğitimleri düzenliyoruz.
- Yeni atanan köy öğretmenlerine oryantasyon eğitimleri uyguluyoruz.
- Yakın köylerde görev yapan öğretmenlerin düzenli olarak bir araya gelmelerini ve birbirlerine destek olmalarını sağlıyoruz.
- Eğitim fakültesindeki öğretmen adaylarını, köy okullarındaki öğretmenlik süreçlerine hazırlıyoruz.

3 • Aileler

- Kırsal bölgelerde yaşayan ailelerin çocuklarının eğitim yolculuklarında sorumluluk almalarını destekleyen eğitim programları düzenliyoruz.

4 • Gönüllü Toplulukları

- KODA'nın eğitim anlayışını, ürettiği içerik ve araçları gönüllüler aracılığıyla yaygınlaştırıyoruz. Kırsalda daha iyi bir eğitim mümkün diyen kişi ve kurumların KODA'nın sürdürülebilirliğine destek olmasını sağlıyoruz.

5 • Savunuculuk

- KODA'nın eğitim anlayışını yaygınlaştırmaya ve kırsalda eğitime dair halihazırdaki bakış açısını dönüştürmeye yönelik iletişim faaliyetleri yürütüyor, farklı aktörlerle buluşmalar gerçekleştiriyoruz.

Değerlerimiz

Adalet

Elimizdeki her türlü kaynağı, faydalanıcılarımızın çıkarlarını önceliklendirerek en verimli şekilde kullanmayı ve hakkaniyetli şekilde dağıtmayı önemseriz. Her türlü seçim ve karar sürecimizde kriterlerimizi şeffaf bir şekilde ortaya koymaya, herkese eşit yaklaşmaya büyük özen gösteririz.

Bütünsellik

İnsanı sosyal, duygusal, fiziksel, bilişsel ve ruhsal yönleriyle doğanın bir parçası olarak görürüz. Çocuk ve insan gelişimini de insanın bu boyutlarını beraber düşünerek değerlendiririz. Tüm çalışmalarımızda hedef gruplarımızın farklılaşabilen ve değişebilen ihtiyaçlarına dengeli şekilde yanıt verecek yaklaşımları tasarlar ve uygulamaları destekleriz.

Dayanışma

Bir ihtiyacımız olduğunda açık şekilde ve güvenle dile getiririz. Ortak amacı ve birbirimizin iyi olma halini önemseydiğimiz için aktif şekilde sorumluluk alarak birlikte üretmeye devam ederiz.

Kapsayıcılık

Çeşitliliği ve beraberinde gelen farklılıkları bir zenginlik olarak görürüz. Faaliyetlerimizde, hedef gruplarımızdaki her bireyin hiçbir ayrımcılığa uğramadan katılımını sağlamak için çaba gösteririz. Her türlü buluşmada herkesin eşit söz hakkına sahip olmasını önemseriz.

Sürdürülebilirlik

Değişimlere ve yeniliklere açık şekilde ilerleriz, değişen koşulları fark eder ve uyum sağlarız. Yaptığımız faaliyetlerin hedef gruplar özelinde devamlılığının ve kalıcı etkilerinin olmasını gözetiriz. Kısa süreli faaliyetler yapıp sonlandırmak yerine yaptığımız tüm çalışmalarda öncelikli olarak ilgili aktörlerin (öğretmenler, aileler, gönüllüler vb.) kapasitelerini geliştirmeyi ve böylece problem tespitinde ve sorunların çözümünde aktif rol almalarını hedefleriz. Eğitim programlarımızı kolay yaygınlaştırılabilecek ve model niteliği taşıyacak şekilde kurgularız.

Tarafsızlık

KODA olarak hiçbir siyasi ya da dini oluşumdan taraf değiliz. Tüm iş birliklerimizi tarafsızlık ilkesini benimseyerek kurarız. İş birliği yaptığımız kişiler, kurumlar, dernekler vb. oluşumların kimliklerinde ve dernekteki faaliyetlerinde şeffaf bir yaklaşımı benimseriz.

Çocuk Güvenliği Politika Belgesini Neden Oluşturduk?

KODA olarak köydeki çocukların iyi eğitim alması hedefiyle çocukların en yakınında bulunan yetişkinlerle ve kimi zaman da doğrudan çocuklarla faaliyetler gerçekleştiriyoruz. Yaptığımız ve yapmayı planladığımız tüm faaliyetlerimizde, çocukların iyi olma halini gözetmeyi ve çocukların güvenliğini garanti altına almayı hedefliyoruz. Bu belgeyi, çocuklarla doğrudan ya da dolaylı olarak temas ettiğimiz faaliyetlerimizde çocukların olası risklerden korunmasını sağlamak amacıyla oluşturduk. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’de yer aldığı şekilde bu belge kapsamında çocuk tanımımız: “18 yaşına kadar her birey çocuktur.” (Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’ye göz atmak için [bakınız](#)).

Bu belge aracılığıyla, hem olası riskli durumlara yönelik önleyici yöntemler geliştirmeyi hem de gerekli durumlarda çocukların ve yetişkinlerin kullanımına uygun bildirim mekanizmaları kurmayı ve sağlıklı müdahale yöntemleri geliştirmeyi amaçladık.

Çocuk Güvenliği Politika Belgesinin Kapsamı Nedir?

KODA Topluluğu başta olmak üzere KODA adına çocuklarla doğrudan ya da dolaylı çalışmalar yürüten tüm paydaşlarımızın bildiği, anladığı, içselleştirdiği ve KODA dahilinde katıldıkları faaliyetlerde uygun davranmakla yükümlü oldukları KODA Çocuk Güvenliği Politika Belgesi kapsamında çocuk güvenliğine ilişkin tanımlar, önleyici faaliyetler, bildirim ve değerlendirme süreçlerinde yol haritası ve sorumluluk dağılımı ve karar süreçlerini belirleyen ilkeler bulunmaktadır.

Bu bağlamda dokümanın tamamlayıcı belgeleri şunlardır:

- EK 1: İletişim ve Görünürlük Çalışmaları Politikaları,
- EK 2: İçerik Geliştirme Çalışmaları Politikaları,
- EK 3: Saha Çalışmalarında Davranış Kuralları,
- EK 4: Çocuk Güvenliği Alan Kontrol Listesi,
- EK 5: Bildirim Formu Örneği (Yetişkinler İçin)

Sorumluluklar

Yönetim Kurulu ve Eş Direktörler

KODA'nın faaliyetlerinde KODA Çocuk Güvenliği Politikası süreçlerinin işleyişinin gözetiminden sorumludur.

Çocuk Güvenliği Grubu

KODA yönetim kurulundan bir kişi, çalışan ekibinden iki ve gönüllü uzmanlarımızdan iki kişinin bulunduğu grup, KODA Çocuk Güvenliği Politikası dahilinde herhangi bir bildirim alındığında, bu bildirim şeffaf ve objektif bir şekilde değerlendirme, sonuçlandırma, sonuca dair paydaşları haberdar etmekten ve belgede bahsi geçen uygulamaların KODA kurum içerisinde takibi ve sistemleşmesinden sorumludur.

KODA Ekibi

KODA aracılığıyla çocuklarla temasa geçme ihtimali olan tüm KODA topluluğunun ve paydaşlarının Çocuk Güvenliği Politikasını teslim almaları, anlamaları ve uygulamalarını sağlamaktan sorumludur.

KODA'nın saha faaliyetleri, içerik geliştirme ve iletişim süreçlerinde Çocuk Güvenliği Politikasının hayata geçirilmesinden sorumludur. Her bir ekip üyesi çocuk veya yetişkinlerden gelen herhangi sözel bildirim odak kişisidir.

KODA Topluluğu

KODA faaliyetleri kapsamında, KODA Çocuk Güvenliği Politikasına aykırı (tanık oldukları veya yaşadıkları) her durumu, aşağıdaki bildirim mekanizmalarıyla KODA'ya iletmekle sorumludur.

Tanımlar

Çocuk

Referans aldığımız Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi (BMÇHS) ve buna bağlı gelişen ulusal mevzuat kapsamında, 18 yaşına kadar her birey çocuktur ve çocuklar kendine özgü hak grubu olan çocuk haklarından yararlanır.

Çocuk güvenliği

Bir kurumun çalışanlarının, operasyonlarının ve programlarının çocuklara hiçbir zarar vermemesini sağlamayı kapsar.

Çocuğun gelişim düzeyi

Tek kriteri yaş aralığı olarak almayıp çocuğun bilişsel, psikolojik, sosyal ve ekonomik durumu, kültürel kodları ve kendi biricikliğinden kaynaklanan bütün hallerini kapsamaktadır.

Güvenli alan

Çocuk güvenliği ve çocuk katılımı odağında çocuğun özne olarak kendini ifade edebildiği ve risklerin minimize edildiği tüm alanları kapsamaktadır.

Çocuğun bedensel söz hakkı

Çocukların bedenlerinin kendilerine ait, özel ve değerli olduğunu gözeterek çocuğun beyanını duymak, onay almaktır.

Çocuğun beyanı

Çocuğun kendi yaşamı ve bedenine ait söz ve kararlarını ifade etmesinin tüm hallerini içermektedir.

Çocuk ihmal ve istismarı

Çocuk ihmal ve istismarı ve çocuklara kötü muamele, sorumluluk, güven veya güç ilişkileri bağlamında çocuğun sağlığı, yaşamı, gelişmesi veya onuru açısından fiili veya potansiyel zararlarla sonuçlanan her tür fiziksel veya duygusal kötü muameleyi, cinsel istismarı, ihmali veya ihmalkâr davranışı, ticari veya başka amaçlı sömürüyü kapsar.

Şiddet eylemlerinin kültürel kodların içinde yer alması dolayısıyla kişinin kendisinin ya da başkalarının davranışlarının şiddet olup olmadığını ayırt etmesi her zaman kolay değildir. O nedenle çocuğa karşı şiddet eylemi kasıtlı ya da kasıtsız, görünür ya da gizli olabilir. Çocuğun zarar gördüğünü bile bile eylemsiz kalmak da bir şiddet davranışı olarak değerlendirilir. Çocuğa karşı şiddet türlerini ayırtılabiliyor ve tanıyabiliyor olmak, etkin bir koruma sistemi geliştirmek için elzemdir. O nedenle genel tanımda yer alan farklı şiddet türlerini tanımlamak yerinde olacaktır:

Fiziksel istismar

Çocuğa vurma, sarsma, tutup atma, ateş veya kaynar su ile yakma, suda veya başka şekilde boğma ya da çocuğa farklı şekillerde fiziksel zarar vermeyi içerir. Aynı zamanda ebeveyn veya bakım veren çocuğun hasta olmasına neden olduğunda veya hasta çocuğun semptomlarını görmezden gelmesi de bu istismar tipinde değerlendirilir.

Duygusal istismar

Çocuğun sevgi ve ilgiden mahrum kalmasına, benlik bilincinin, psikolojik ve duygusal durumunun zarar görmesine neden olacak her tür eylemi içerir.

Cinsel İstismar

Çocuğun kendisinden büyük bir kişi tarafından veya kendisi üzerinde belirgin bir gücü veya kontrolü olan bir kimse tarafından cinsel haz amacı ile zorla cinsel etkileşime maruz bırakılmasıdır.

İhmal veya ihmalkâr davranış

Çocuğun bakımından sorumlu olanların ilgili imkân, bilgi ve hizmetlere erişimi olmasına rağmen çocuğun fiziksel, zihinsel, duygusal, ahlaki ve sosyal gereksinimlerini karşılamaması, çocuğun gelişimi için gerekli imkânları sunma konusunda dikkatsiz veya ihmalkâr davranması, onları tehlikeden koruması, sağlık, doğum kaydı gibi yaşamsal hizmetleri sağlamaması anlamına gelir.

Sömürü

Çocuğa yönelik şiddet davranışı üzerinden ekonomik, toplumsal, siyasal çıkar sağlamak, kâr elde etmek olarak tanımlanmaktadır.

Ekonomik sömürü

Çocuğun dilendirilmesini ya da yaşına göre ağır veya uzun zaman çalışmaya zorlanmasını, köleliği içerir.

Cinsel sömürü

Çocuk pornografisini, fuhuşu, seks amaçlı köleliği, cinsel istismar temelli turizmi ve cinsel istismar amaçlı insan kaçakçılığını içerir.

B Koruma ve Önleme Prosedürleri

Önleyici Faaliyetler

Risklerin Azaltılması • Bu politika belgesiyle riskli durumlara sadece müdahale etmeyi değil, aynı zamanda faaliyetlerimizde çocuklar için risk oluşturabilecek durumları KODA Topluluğu ile ele alarak bu riskleri en aza indirmeyi hedefleriz. KODA Topluluğundaki kişilerle düzenlediğimiz oryantasyon programlarında bu politika belgesine yer vererek ve çeşitli formatlarda (ör. yazılı, sözlü, uygulamalı) paylaşım yaparak herkesin bu politika belgesini bilmesini, anlamasını, içselleştirmesini ve hayata geçirmesini sağlarız. Bu doğrultuda hazırladığımız davranış kurallarına (bknz. EK 3) ve alan kontrol listesine (bknz. EK 4) , KODA Topluluğundaki herkesin dikkat etmesini bekleriz.

Gönüllülük ve İşe Alım Süreçleri • Çocuklarla doğrudan çalışacak yeni ekip arkadaşlarımızı belirlerken, bu politika belgesinin gerekliliklerini yerine getirecek kişiler olmalarına dikkat ederiz. Buna yönelik pozisyon duyurularına kriterler ekleriz (ör. çocuklarla çalışma deneyimi, hak temelli yaklaşım) ve işe alım değerlendirme süreçlerinde adaylarımızın bu kriterlere uyumluluğunu inceleriz. Benzer şekilde KODA Topluluğuna dahil olan gönüllülerimizin de gönüllü süreçleri başlamadan önce bu politika belgesinden haberdar olmasını sağlarız. Bunun dahilinde gönüllü formumuzda bu belgeyi, paylaşılan kaynak dokümanlar içerisine ekleriz. Gönüllülük ve işe alım süreçlerinde düzenlediğimiz oryantasyonlarda, çocuk güvenliğine dair bir bölüme yer veririz.

Sözleşmeler ve İş Birlikleri • Mevcut veya olası iş birliklerimizde ve sözleşme süreçlerinde, iş birliği yaptığımız kurum ve kişilerle bu politika belgesini paylaşıyoruz. KODA olarak iş birliği yaptığımız kurum ve kişilerin bu belgeyle uyumlu çalışmalarını önemseriz.

Satın Alma ve Lojistik • Çocuk işçi çalıştırmak, şiddet ve istismar ile ilişkili olmak gibi çocuk haklarına aykırı uygulamaları olan kişi veya kurumlardan hizmet ve ürün satın almayı tercih etmeyiz.

İletişim ve Görünürlük Çalışmaları • KODA olarak iletişim ve görünürlük çalışmalarına ilişkin politikamız, bu belgenin tamamlayıcı belgesi olan EK 1'de ifade edilmiştir.

İçerik Geliştirme • KODA olarak içerik geliştirme çalışmalarına ilişkin politikamız, bu belgenin tamamlayıcı belgesi olan EK 2'de ifade edilmiştir.

Davranış Kuralları • KODA olarak saha çalışmalarındaki davranış kuralları, bu belgenin tamamlayıcı belgesi olan EK 3'te ifade edilmiştir.

Çocuk Güvenliği Alan Kontrol Listesi • KODA olarak çocuklarla yapılan çalışmalarda alanın güvenliğine dair dikkat edilecekler, bu belgenin tamamlayıcı belgesi olan EK 4'te ifade edilmiştir.

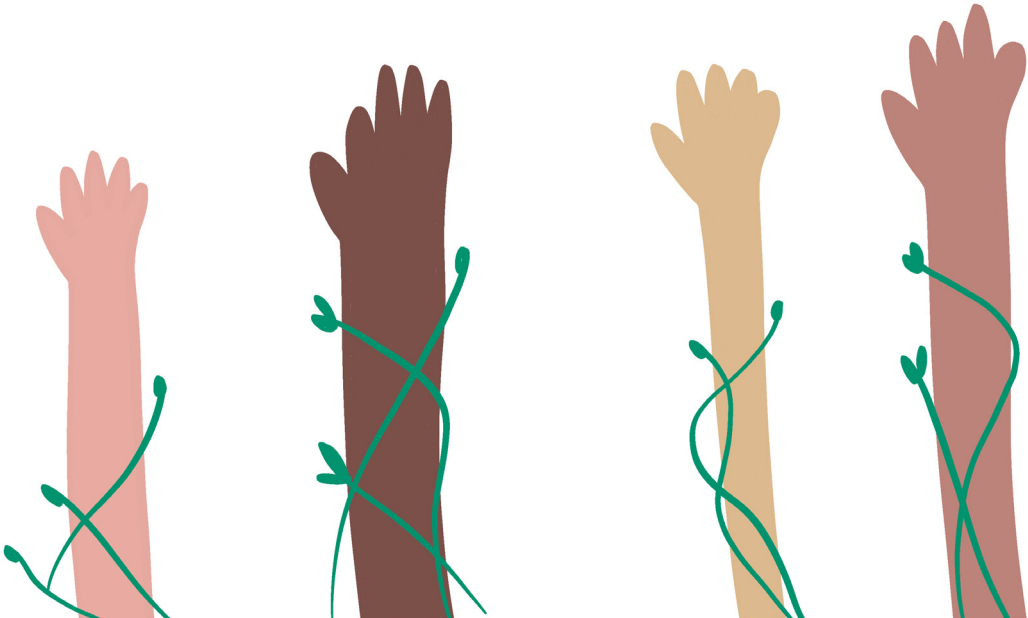
Bildirim ve Değerlendirme Mekanizması

Bildirim Süreci

KODA faaliyetlerinde bu politika belgesine aykırı herhangi bir durum gerçekleştiğine tanık olan veya böyle bir durum yaşandığına dair bilgilendirilen KODA topluluğu üyelerimizin, olay gerçekleştikten sonra mümkün olan en kısa sürede aşağıdaki yöntemlerden en az birini kullanarak bildirimlerini KO-

•• **Yazılı Bildirim** • Bildirim Formu Örneği (EK 4) esas alınarak kişiler bildirim@kodegisim.org adresine yazılı bildirim iletebilirler.

•• **Sözlü Bildirim** • Bu yöntem yalnızca yazılı bildirim yapılamayacak durumlarda tercih edilmelidir. Kişiler KODA'nın sabit numarası olan 0216 343 73 43 telefon numarasını arayarak ya da odak kişisi olan KODA ekip üyesine geri bildirimlerini sözlü olarak iletebilirler. Bildirimi dinleyen KODA ekibi üyesi, Bildirim Formu Örneğini (EK 5) esas alarak kişi ile görüşmeyi gerçekleştirir. Bu sözlü bildirimler, bildirimi dinleyen KODA ekibi tarafından yazıya dökülür, sözlü bildirimi yapan kişinin onayı alındıktan sonra en geç 24 saat içerisinde bildirim@kodegisim.org adresine gönderilir.

Değerlendirme Süreci

KODA olarak bu politika belgesi dahilinde tarafımıza iletilen geri bildirimlerin değerlendirme sürecinde Çocuk Güvenliği Grubu görev alır. Gelen bildirim Çocuk Güvenliği Grubu üyelerinin her birine ulaştıktan sonra grup üyeleri tarafında bir değerlendirme toplantısı yapılır. Bu süreçte ihtiyaç dahilinde ilgili konunun alan uzmanlarından destek alınır. Tüm değerlendirme süreçlerinde bildirim yapanın ve hakkında bildirim yapılan çocukların yüksek yararı gözetilir.

Suç içeren şikayet bildirimlerinde KODA ulaşan şikayetleri 72 saat içinde resmi kurumlara bildirir ve soruşturma tamamlanana kadar geçici önlemler alır. Bildirimde belirtilen fail, bir KODA topluluğu üyesi ise soruşturma süreci boyunca KODA faaliyetlerine ara verilir. Soruşturma sonunda bildirim doğrulanırsa kişinin KODA ile ilişkisi kesilir. Suç içermeyen şikayetler kapsamında Çocuk Güvenliği Grubu'nun verdiği kararlar doğrultusunda gerekli yaptırımlar uygulanır.

Toplantıda çıkan karar, ilgili kişiye e-posta ile iletilir. Burada Çocuk Güvenliği Grubu bu bildirim yapmaktan sorumludur. Grup aynı zamanda çocuklarla doğrudan ilişkilenen kişileri, çocuğun yüksek yararı ve özel yaşama saygı hakkı gözetilerek, değerlendirme süreci ve sonuç hakkında bilgilendirir. KODA olarak yasal açıdan bildirilmesi zorunlu durumlarda karşılaştığımızda, bunu ilgili birimlere bildirme sorumluluğumuz olduğunu ve bunu en hızlı şekilde yerine getireceğimizi belirtmek isteriz. Çocuk istismarı vakalarında zaman kaybetmemek ve varsa delil kaybını önlemek adına sadece şüphe olsa dahi şikayeti alan ilk kişinin bildirim yapması önemlidir.

Hesap Verilebilirlik ve İzleme Çalışmaları

Bu politika belgesi, Köy Okulları Değişim Ağı Derneği Yönetim Kurulu tarafından 2023 yılı ayında onaylanmıştır. İlgili dönemin Çocuk Güvenliği Grubu KODA internet sitesinde yayınlanır. Politika belgesi kapsamında Nirengi Derneği İstismara Karşı Destek Hattından destek almak üzere bir iş birliği protokolü yapılmıştır.

Bu belge, yaşayan bir belge olarak planlandı. Düzenli olarak revizyon süreçlerinde topluluğun ihtiyaçları ve geri bildirimleri doğrultusunda bu belgeyi her yılın Ağustos ayında güncellemeyi hedefleriz. Gerekli görülen durumlarda, her zaman politika belgesine güncelleme yapılabilir. Tüm bu güncellemelere dair KODA topluluğu bilgilendirilir.

Teşekkür

Bu belgeyi hazırlarken farklı kurumların çocuk koruma politikalarından ilham aldık, tüm bu kurumlara çok teşekkür ederiz. Bu belgeler sırasıyla Çocuğa Karşı Şiddeti Önlemek İçin Ortaklık Ağı [Çocuk Koruma Politika Belgesi](#), Hayata Destek [Çocuk Güvenliğı Politikası](#) ve [Çocuk Güvenliğı Davranış Kuralları](#), ve Tarlabası Toplum Merkezi [Çocuk Güvenliğı Politikası](#)'dır.

Çocuk Güvenliğı Eğitimi ile ekip olarak kendimizi geliştirmemize ve politika belgesini oluşturma sürecimize destek olan sevgili **Melda Akbaş** ve **Hayata Destek ekibine**, **Nirengi Derneğı ekibine**, **Selmin Cansu Demir'e** ve **Burcu Gündüz Maşalacı'ya**,

Bu belgenin oluşturulma sürecini başlatan ve koordine eden **KODA ekip üyeleri Dilara Avdagiç**, **Gökçe Uysal**, **Lale Hanöz** ve **Özüm Baykaş'a**,

Oluşturulan ilk Çocuk Güvenliğı Grubu'nda yer alarak belgenin geliştirilmesini sağlayan KODA gönüllüleri **Pınar Karataş** ve **Berk Erdem'e**,

Süreçteki yorum ve önerileri için tüm KODA ekip üyelerine teşekkür ederiz.

EK 1 • İletişim ve Görünürlük Çalışmaları Politikaları

İzin sürecinde dikkat edilecek hususlar:

- Çocuğun fotoğrafını ve videosunu çekmek için önce sözlü olarak çocuktan daha sonra da velisinden ıslak imzalı onay alırız.
- Herhangi bir fotoğraf, video veya görüş paylaşımında, çocukların kimlik bilgilerine yer vermeyiz.
- Çocukların hayır diyebilmelerine olanak sağlarız ve bu durumda o çocuğun fotoğrafı, videosu ve görüşünü almayız ve paylaşımlarımızda yer vermeyiz.
- Çocukların, ailelerin ve tüm paydaşların kişisel bilgilerinin gizli kalmasını Kişisel Verilerin Korunması Kanununu da esas alarak garanti altına alırız.

Fotoğraf ve video çekiminde dikkat edilecek hususlar:

- Sadece program için gerekli olan durumlarda çocukların yaptıkları işe odaklanan fotoğraf ve videolarını çekeriz.
- Görsel materyallerde çocukları mağdur, zayıf bireyler olarak göstermeyiz. Zaruri olmadığı sürece çocukları kurgu fotoğraf ve video çekmek için yönlendirmeyiz. Kendi yaşam alanları içinde ve bulunduğumuz ortamın doğal akışına uygun şekilde çekimleri sürdürmeye çabalarız.
- Fotoğraf ve video çekimi esnasında çekime katılan ve katılmayan tüm çocukların haklarını gözetiriz (rahatsız olmaması, katılmayan çocukların dışlanmış hissetmemesi vb.).

Paylaşım sürecinde dikkat edilecek hususlar:

- Sadece KODA İletişim Ekibi tarafından kontrol edilmiş ve onaylanmış fotoğrafları, videoları ve görüşleri kullanırız.
- Paylaşım gereken durumlarda öncelikli olarak yaptığı işe odaklanılarak çocuğun kimliğinin (ad ve soyad, yerleşim yeri, okul bilgisi vb.) gizli kalmasını sağlarız.
- Çocuğun, ailesinin ve paydaşların güvenliğini tehlikeye sokabilecek veya gizliliğine zarar verebilecek görselleri ve yazılı materyalleri yayınlamayız.
- Çocuklara ait kişisel verileri ve görsel materyalleri kişisel araçlarımızda (telefon, bilgisayar, sosyal medya araçları vb.) saklamayız ve hiçbir şekilde kişisel hesaplarımızdan paylaşmayız.
- Çocuk fotoğraflarını paylaşacağımız durumlarda yüzlerinin en az gözüktüğü, eğlendikleri ve mutlu oldukları fotoğrafları kullanırız.

EK 2 • İçerik Geliştirme alışmaları Politikaları

- İçerik geliştirme süreçlerinde KODA'nın değerleriyle uyumlu ilerleriz.
- Adalet, bütünsellik, dayanışma, kapsayıcılık, sürdürülebilirlik ve tarafsızlık değerlerini tüm çalışmaların odağında tutarız.
- Çocukları ilgilendiren içerikleri geliştirirken KODA değerleri ile birlikte pedagojik gelişimi destekleyecek farklı disiplinlerden destek alırız ve konuya bütünsel yaklaşırız.
- Eğitim danışmanlarımızın içeriğini onayladığı kaynakları kullanırız ve referans gösteririz.
- Yaş, dil, cinsiyet, din, cinsel yönelim gibi kişisel, ailevi ya da bağlı oldukları topluluk dolayısıyla sahip oldukları tüm değerleri ve farklılıkları eşit tutarak nefret söylemi ve ayrımcılık içeren yazılı ifadeler ve görsel materyaller kullanmayız.
- Çocuğun yaş grubu, gelişim özellikleri ve ihtiyaçlarına uygun bir dil ve görsel materyal kullanırız.
- İçerik geliştirmede fotoğraf ve video kullanılacağı durumlarda EK 1'deki başlılıkları dikkate alırız.

EK 3 • Saha Çalışmalarında Davranış Kuralları

1. Bir yetişkin olarak 0 - 18 yaş aralığındaki tüm bireylerin çocuk olarak tanımlandığını biliriz. Çocuklarla romantik ya da cinsel herhangi bir ilişki kurmanın istismar olduğunu ve yasada suç olarak tanımlandığını biliriz. Buna uygun davranmanın yetişkin olarak bizim sorumluluğumuz olduğunu kabul eder ve böyle bir davranışta bulunmayız.
2. Hiçbir çocuğa şiddet içeren davranışlar sergilemeyiz. Aşağılayıcı, alçaltıcı veya istismar edici hiçbir davranışta bulunmayız. Çalışmalarımız sırasında herhangi bir çocuğun herhangi bir şiddete maruz kaldığına ilişkin bir beyanı olursa veya buna tanık olursak sözlü veya yazılı bildirimde bulunuruz (bknz. Bölüm 2).
3. Çocuklar arasında ayrımcılık yapmayız ya da herhangi bir çocuğu dışlayacak şekilde davranmayız. Çocukların yaşı, dili, cinsiyeti, dini, cinsel yönelimi gibi kişisel, ailevi ya da bağlı oldukları topluluk dolayısıyla sahip oldukları tüm değerleri ve farklılıkları ne olursa olsun; hepsine saygılı davranırız.
4. Çocukların bulunduğu alanlarda sigara içmeyiz.
5. Çocuklarla çalışırken alkol veya herhangi bir madde etkisinde olmayız.
6. Faaliyeti uygularken çocuklarla herhangi bir fiziksel temas (öpmek, sarılmak, dokunmak vb.) kurmayız. Eğer yapılan çalışmada herhangi bir fiziksel temas kurulması gerekiyorsa öncesinde kendilerinden izin alırız. Çocuğun hayır cevabını kabul ederiz. Acil müdahale gibi fiziksel temasta bulunmak zorunda kaldığımız durumlarda bilgilendirme yaparız.
7. Temas içeren aktivitelerde birbirlerine dokunmak veya beraber çalışmak istemeyen çocuklara karşı ısrarcı olmayız. Onların aktiviteye farklı şekilde dahil olmasının bir yolunu buluruz.
8. Çocukların özel hayatına, kişisel alanlarına ve sınırlarına saygı gösteririz.
9. Çocuğun bir birey olduğunu biliriz ve özerkliğini kabul ederiz. Çocuğun kendi başına yapabileceği şeyleri (giyinmek, konuşmak, taşımak vb.) onun yerine yapmayız ve ona müdahale etmeyiz.
10. Çocukların özel eşyalarını kendi talepleri doğrultusunda koruruz ve bilgileri olmaksızın özel eşyalarına yönelik herhangi bir müdahalede bulunmayız.
11. Faaliyet öncesinde çocukları KODA ekibinden ilgili kişiyle tanıştırır (odak kişisi) ve ilgili faaliyetler öncesinde, esnasında, sonrasında herhangi endişe verici bir durumla karşılaştıklarında bu durumu o kişi ile sözlü olarak veya KODA ekibiyle yazılı olarak paylaşabileceklerini söyleriz (bknz. Bölüm 2).

- 12 • Bir çocukla kapalı bir alanda yalnız kalmayız. Bir çocukla birebir konuşmamız gereken durumlarda, bu konuşmayı ortak alanlarda (merdiven, bahçe, etkinlik alanı vb.) gerçekleştiririz.
- 13 • Çocuğun emeğini sömürmeyiz. Çocuğun fiziksel veya duygusal gelişimini olumsuz etkileyecek işler yaptırmayız.
- 14 • Çalışma planlarımızı ve çocukların yer alacağı tüm çalışma ortamlarını çocuğun yaşını, gelişimini ve ihtiyaçlarını dikkate alarak ve olası zararları en aza indirecek şekilde düzenleriz. Çocuklar için güvenli bir ortam hazırlarız.
- 15 • Çocukların yanında diğer bireylerin zarar görmesine sebep olabilecek eşyalar bulunduğunu fark ettiğimizde bunu göz ardı etmeyiz. Herkesin güvenliğini gözeterek o eşyanın alandan çıkarılmasını sağlarız. Bunun için sorumluluk alamadığımız veya desteğe ihtiyaç duyduğumuz durumlarda ilgili paydaşlardan (öğretmen, okul görevlisi, aileler, KODA ekibi vb.) destek isteriz.
- 16 • Çocukların kendilerini ilgilendiren konularda, kendilerini rahatça ifade edebilecekleri ortam ve araçlar sağlarız. Çocukların “hayır” diyebilmelerine olanak sağlarız ve görüşlerini dikkate alırız.
- 17 • Çocuklara yalan söylemeyiz. Çocukların sorularını açık bir şekilde cevaplarız. Cevap vermek istemediğimiz durumlarda (kişisel sorular vb.), çocuklara neden cevap vermediğimizi anlatırız.
- 18 • Görev aldığımız çalışmalarda, birlikte çalıştığımız çocuklarla çalışma kapsamımız dışında ve kişisel hesaplarımızdan (sosyal medya platformları, WhatsApp vb.) iletişim kurmayız.
- 19 • Yürütülen çalışma için gerekli olmadıkça çocukların fotoğrafını veya videosunu çekmeyiz. Çocukların fotoğraf veya videolarının çekildiği ve yazılı olarak görüşlerinin alındığı durumlarda EK 1'deki başlıkları gözetiriz.
- 20 • Çocukların, ailelerin ve tüm paydaşların kişisel bilgilerinin Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizli kalmasını garanti altına alırız. Bu bilgiler, bizim sorumluluğumuz kapsamında alınmadıysa da gizli tutarız.
- 21 • İstismara maruz bırakılmış bir çocuğun uzman kişiler tarafından dinlenmesi ve sürecin ilerletilmesi gerektiğini biliriz. Böyle bir beyan geldiğinde durumla ilgili çocuğa sorular sormaz ve çocuğun olayı anlatmasını istemeyiz.

EK 4 • Çocuk Güvenliği Alan Kontrol Listesi

Kontrol yapılan alan.....

Kontrolü yapan kişi/kişiler.....

Kontrol tarihi.....

Yapılacak etkinlik: .....

KODA Topluluğu üyeleri gerçekleştirilen etkinliklerde çocuk güvenliğini sağlamak adına ilgili düzenlemeleri yapmaktan ve gerekli önlemleri almaktan sorumludur. Güvenli alan oluştururken aşağıda belirtilen maddelerin yol gösterici olması hedeflenmiştir. KODA'ya ait olmayan, tanımlı bir zaman aralığında kullanılacak alanlar için bu bölümdeki bilgiler alana dair sorumlu olan kişiye sorularak kontrolü sağlanır. Düzenleme önerileri için Çocuk Güvenliği grubundan destek alınabilir.

KAPALI ALANA DAİR GÜVENLİK

Afet ve Yangın Durumlarına dair güvenlik*:

- Yangın / duman alarmı var.
- Yangın / duman alarmı çalışır durumda ve doğru yerleştirilmiş.
- Her katta yangın / duman alarmı bulunuyor.
- Her ay kontrol edilip yılda iki kez pilleri değiştiriliyor.
- Binanın yangın ve diğer acil durumlarda kullanılabilecek iki çıkışı (acil durumlarda yaşamsal önem taşır) var.
- Sağlam bir yangın söndürücü var.
- Eğitimciler elbiseler tutuşursa, alevleri söndürmek için “dur, yere uzan ve yuvarlan” uygulamasını nasıl yapacağını biliyor.
- Eğitimciler deprem sırasında “çök, kapan, tutun” uygulamasını nasıl yapacağını biliyor.
- Eğitim verecek kişiler afetten kaçış planı biliyor.
- Çocuklarının her türlü kriz sırasında buluşabilecekleri bir yer var.

Ateş ve elektrikle ilgili güvenlik*

- Çevrede sigara içilmiyor ya da yanık sigara, kibrit ve çakmaklar çocukların çevresinde bulunmuyor.
- Bütün soba ve ısıtıcılar kağıt ve mobilyalardan en az 90 cm uzağa konmuş.
- Elektrik için uzatma ve uygulama kabloları aşınmamış ya da hiçbirine fazla yüklenmemiş.
- Kullanıldığı zaman elektrik kabloları çocukların ulaşamayacağı yerde.
- Bütün elektrik çıkışlarına plastik priz kapakları yerleştirilmiş.

İç Mekan tasarımına güvenlik:

- Çocuklar masa üzeri ya da diğer yüksek yerlerde asla yalnız bırakılmıyor.
- Gözlenmeyen ya da güvensiz alanlara açılan kapılar kapalı ve kilitli.
- Merdiven, trabzan üstleri, eşikler ve parmaklıklar sağlam.
- Giriş, hol ve merdivenler düşmeleri önlemeye yeterli olacak şekilde aydınlanıyor.
- Zemin kaygan değil ve düzgün.

- Zemin katın üzerindeki pencereler çocukların düşmeyeceği şekilde güvenli.
- Kapıların, dolapların ve alanda bulunan kapaklı kutu ve dolapların kapakları hafif ve güvenli bir şekilde kapanıyor.

Kimyasallar ve tehlikeli ürünlere* dair güvenlik:

- Temizlik ürünleri çocukların göremeyeceği ve ulaşamayacağı şekilde yüksek yerlerde saklanıyor.
- Tehlikeli olabilecek maddelerin bulunduğu dolaplar çocukların ulaşabileceği yerde ise üzerinde kilit var.
- Oyuncaklar, bir çocuğun ağızına sığmayacak kadar büyük; tıkanmaya sebep olabilecek küçük, çıkarılabilen parçaları yok.

*Temizlik ürünleri, ilaçlar, alkol, bıçaklar, silahlar, kibritler ve tamir gereçleri çocuklar için tehlikelidir.

Mutfak alanına dair güvenlik:

- Çay, kahve, diğer sıcak sıvılar ve yiyecekler çocukların ulaşamayacağı yerlere konuyor.
- Bıçaklar ve diğer keskin cisimler çocukların ulaşamayacağı yere konuyor.
- Ocağın arka kısmını kullanmaya ve tencere çaydanlık gibi kapların saplarını duvara doğru döndürmeye dikkat ediliyor.
- Elektrikli ocak, su ısıtıcı, kahve makinesi gibi elektrikli mutfak eşyaları çocukların ulaşamayacağı alanlara konuyor.
- Masa örtüsü kullanılmıyor.

AÇIK ALANA DAİR GÜVENLİK

- Oyun alanı donanımı güvenli.
- Etkinlik alanının sınırları belli ve bu sınırlar çocuklarla paylaşılıyor.
- Zeminin yapısı ve devrilme/düşme riski olan yapıların önden kontrol ediliyor ve gerekli önlemler alınıyor.
- Çocuklar ve hayvanlar arasındaki tüm temaslar bir yetişkin tarafından denetlenir.
- Bahçe ile ilgili ekipmanlar kilitli bir alanda saklanıyor.
- Etkinlik alanı su (nehir, dere, göl, deniz, havuz vb) yakınındaysa çocuğun bir kol mesafesinde bir yetişkin bulunuyor.
- Mekanda mantar veya zehirli bitki varsa eğitmenlere ve çocuklara bilgi veriliyor.

Notlar:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EK 5 • Bildirim Formu Örneği (Yetişkinler için)*

Bildirimde Bulunan Kişinin

- **Adı ve Soyadı:**
- **E-Posta:**
- **Telefon:**
- **Bildirim tarihi:**

Olaya ilişkin bilginizi ve gözlemlerinizi aktarırken aşağıdaki sorulara cevap verdiğinizden emin olunuz. Bildiriminizi yaparken mümkün olduğunca kişisel yorumlarınızı eklemekten kaınmanızın değerlendirme sürecinin sağlıklı yürümesi açısından çok önemli olduğunu hatırlatmak isteriz.

- Olayın yaşandığı yer ve zamanı belirtiniz.
- Olayı anlatınız.
- Olaya kimlerin nasıl dahil olduğunu belirtiniz.
- Olaydan nasıl haberdar oldunuz? (Tanık mı oldunuz yoksa diğer kişilerden gelen bir bilgi mi?)
- Olaya maruz kalan çocuğun/çocukların beyanına dair bir bilginiz var mı?
- Olaya dair herhangi bir ek bilgi/belge bulunuyorsa lütfen belirtiniz.

* Bildirim formu örneği [ocuğa Karşı şiddeti Önlemek İçin Ortaklık Ağı ocuk Koruma Politika Belgesinden](#) uyarlanmıştır.

